Monte, Lambertus de: Copulata super octo libros Physicorum Aristotelis iuxta doctrinam doctoris Thomae de Aquino
Cologne: Heinrich Quentell, 8 Sept. 1498 Seite 107

cit tunice ⁊ indumenti. ſed ſicut via a Thebis ad athenas. ⁊ ab athenis ad thebas. queādmodum dictū eſt prius Nō em̄ oīa eadē inſunt q̄libet modo eiſdem. ſed ſolum q̄bus eſſe idem eſt

At vero neq̧ doctio ⁊ doctrina idem et addiſcere ⁊ docere idem. ſicut neq̧ ſi ſpaciū vnum diſtantiū ſit ⁊ diſtare hinc illuc ⁊ inde huc vnū et idem eſt. Omnino aūt idem dicere ē. neq̧ doctio. cum doctrina. neq̧ actio cum paſſione idem, ꝓprie eſt ſed cui inſunt hec motus. Quod em̄ huius in hoc ⁊ qd̄ hoc huius ab hoc actu ꝫ eſſe rōnem alteꝝ eſt Quid q̄dē igitur motus ſit ⁊ vl'r ⁊ ꝯm ꝑtem dictū eſt Nō em̄ īmanifeſtuꝫ eſt. quō determinabit̄ ſpēꝝ vnaqueq̧ ipius Alteratio q̄dem ⁊ alterabilis ꝯm quod eſt alterabile. endelechia eſt Amplius aūt motus qm̄ in potentia actiui ⁊ paſſiui quantū hmōi. ſimpl'r eſt ⁊ iteꝝ ꝯm vnūquodq̧ qm̄ edificacio aut medicatio Eodem autem dicetur modo ⁊ de alijs motibus ſingulis.

Hic pħs rn̄det ad vltima tria incōuenientia ordine tn̄ retrogrado. q2 p̄mo ad vltimū. ⁊ hoc iō. q2 vltimum ſeq̄tur ex ſcdo. ⁊ ſcdm ex p̄mo. Erat ḡ iſtud incōueniēs ꝙ oē docens addiſceret. ⁊ oē agēs pateret̄. Rn̄det ꝙ nō oportet in his q̄ ſunt eadē ꝯm rē ⁊ diuerſa ꝯm rōnem ꝙ quicq̄d attribuit̄ vni. ꝙ hoc etiā alteri attribuat̄. ſꝫ ſi ſint eadē ꝯm rē ⁊ rōnem. tūc quicq̄d vni attribuit̄ etiā necē eſt alteri attribui. actio autem ⁊ paſſio ſunt diuerſa ꝯm rōnem. q2 illa forma dr̄ actio ꝯm ꝙ refert̄ ad agens ſicut ad p̄ncipiū. ⁊ dr̄ paſſio ꝯm ꝙ refert̄ ad patiens ſicut ad ſubiectū Erat ḡ actio ⁊ paſſio nō ſunt idē. ſicut ea q̄ꝝ rō ē vna. vt tunica ⁊ indumētū. ſꝫ ſicut ea q̄ ſunt idē ſubiecto et diuerſa ꝯm rōem. vt via a Thebis ad athenas ⁊ ecōtra. ⁊ ḡ nō oportet ꝙ etiā q̄ ꝯueniunt vni etiā ꝯueniant alteri Tūc ibi. At vero. Reſpondet ad aliud incōueniens. ſ. ꝙ addiſcere ⁊ docere eēnt idē. ⁊ vult ꝙ ſi doctio et doctrina eēnt idē. nō tn̄ ꝓpter hoc oportet dicere ꝙ docere ⁊ addiſcere eſſent idē. q2 doctio ⁊ doctrina dicūtur abſolute. ſꝫ addiſcere ⁊ docere dicunt̄ reſpectiue. ⁊ iō q̄ꝫuis ſit vna forma ꝯm quā docens docet ⁊ addiſcens addiſcit. ſcꝫ ſcīa. illa tn̄ forma hꝫ aliā relatōem ad docentē ⁊ ad addiſcentē. q2 refert̄ ad docentē. ſicut ad p̄ncipiū effectiuū. ⁊ refert̄ ad addiſcentē. ſicut ad p̄ncipiū ſubiectiuū ſiue materiale. Tunc ibi. Omino aūt. Rn̄det ad aliud incōueniens qd̄ erat. ſi actio ⁊ paſſio eēnt vnus motus. tūc actio ⁊ paſſio eēnt idē. ſicut doctio ⁊ doctrina Rn̄det Areſto. ꝙ nō oꝑtet actōem ⁊ paſſionē formal'r eē vnū. ſi mot⁹ ſit vnus q̄ dr̄ actio ⁊ paſſio ꝯm diuerſas relatōes. q2 actio dr̄ mot⁹ hui⁹ ab hoc. i. motus ꝯm ꝙ ꝓcedit ab agēte. ⁊ paſſio dr̄ mot⁹ hui⁹ in hoc. i. forma ꝯm ꝙ recipit̄ in patiens Tūc ibi. Quid q̄dē. Definit motū in ꝑticulari. Dicens ꝙ dictū ē q̄d ſit mot⁹ in vl'i ⁊ in ꝑticulari q2 qd̄ dictū ē de definitōe motus in vl'i. etiā manifeſtat q̄d ſit in ꝑticulari. Ex q̄ em̄ p̄us dictū eſt ꝙ mot⁹ in cōi eſt actus mobilis ꝯm ꝙ mobile. ſic ſeq̄tur ꝙ mot⁹ in ſpeciali ſit actus illius mobilis in ſpē. ⁊ ſic alteratio eſt act⁹ alterabilis ꝯm ꝙ alterabile. ⁊ edificatio eſt actus edificabilis ꝯm ꝙ edificabile. ⁊ ſic de alijs motib⁹. Erat q2 poſitum fuit in dubitatōe. vtꝝ motus ſit actus mouētis vel mobilis. ⁊ oſtenſum ē ꝙ ſit act⁹ actiui vt ab hoc. ⁊ paſſiui vt in hoc. poſſum⁹ tn̄ notius dicere ꝙ ſit actus in potentia actiui ⁊ paſſiui Et ſicut hoc dicim⁹ in vl'i. ita poſſumus dicere in ꝑticulari. ꝙ edificatō ſit actus edificatoris ⁊ edificabilis inq̄ꝫtū hmōi. Et ſimile eſt de medicatione ⁊ alijs motibus.

Dr̄. Vtꝝ actio ⁊ paſſio ſint motus. ⁊ vtrum ſint vnus mot⁹ Dōm ad p̄mū ꝙ actio ⁊ paſſio accipiunt̄ dupl'r. vno° loquēdo phiſice. i. ſicut phiſic⁹ capit actōem ⁊ paſſionē. ⁊ ſic actio ꝯcat formā q̄ agitur ab agente. ⁊ paſſio ꝯcat formā q̄ recipit̄ in patiēs. ⁊ ſic actio et paſſio ſunt idē cū motu etiā ſubaliter ſiue eſſentialiter numeral'r. q2 motus eſt forma ꝓcedēs a mouēte ſiue ab agēte recepta in patiens. Exempli grā. idē calor in numero dr̄ actio. q2 agit̄ ab igne. ⁊ eſt paſſio. q2 recipitur in aquā. ⁊ iſto mō capiendo actōem ⁊ paſſionē nō ſunt diſtincta p̄dicamenta. ſꝫ ſunt in eodē p̄dicamēto cū motu Alio° accipiunt̄ actio ⁊ paſſio logice. i. ſicut logicus loq̄tur de actōe ⁊ paſſione q̄ etiā ꝯſiderat res reales in p̄dicamento exn̄tes. ⁊ ſic actio ꝯcat formā ꝯm quā aliq̄d formaliter dr̄ agere. ⁊ paſſio dr̄ forma ꝯm quā aliq̄d dr̄ formaliter pati. ⁊ ſic actio ⁊ paſſio ⁊ motus realiter ⁊ p̄dicamentaliter diſtinguunt̄. q2 motus eſt de trib⁹ p̄dicamentis. ſicut dictū eſt. ſꝫ actio ⁊ paſſio ſunt diſtincta p̄dicamenta ab alijs Ad ſcdm dōm. ꝙ ſi actio ⁊ paſſio accipiantur phiſice tunc ſunt vnus motus eſſential'r. qd̄ ſic ꝑꝫ. q2 actio dr̄ forma q̄ agit̄ ab agēte. ⁊ paſſio dr̄ forma q̄ recipit̄ in paſſum. motus aūt dr̄ forma q̄ ꝓcedit ab eē imꝑfecto ad eſſe ꝑfectū. iuxta textū Areſto. p̄us dictuꝫ. ſꝫ manifeſtū ē ꝙ illa forma in vno motu ſit eſſential'r vna numero. Exempli grā. in calefactōe eſt idē calor numero q̄ ꝓcedit ab igne. ⁊ q̄ recipit̄ in aquā. ⁊ q̄ ꝓcedit ab eē imꝑfecto ad eē ꝑfectum. Erat tn̄ ꝯſiderandū ꝙ actio ⁊ paſſio etiā phiſice accipiēdo diſtinguunt̄ formal'r ab inuicem ꝯm rōnem ⁊ accidentali ꝯditōe relationū. q2 actio ꝯcat talē formā ſub relatōe ad agens. ⁊ paſſio ꝯcat taleꝫ formā ſub relatōe ad patiens. qd̄ eſt ſubiectū. ⁊ motus ꝯcat talem formā p̄cipue ſub relatōe ad terminū quē imꝑfecte hꝫ. ſꝫ q2 iſte relatōes nō ſpectant ad eſſentiā actionis ⁊ paſſionis vel motus. iō bn̄ dictuꝫ eſt ꝙ in ꝓpoſito ſint idem eſſentialiter. ⁊ in vno p̄dicamento.

Ar. Phiſicus eſt magis artifex realis q̄ꝫ logicus ḡ ſi logicus dicat actōem ⁊ paſſionē eē diſtincta. realiter etiā phiſic⁹ habebit idē aſſerere Dōꝫ ꝙ ſi actio capiat̄ ꝯm vnā ꝯcatōem. tūc i actōe ⁊ paſſione nō ē minor diſtinctio apud phiſicū q̄ꝫ apud logicum. ſꝫ hic in nominib⁹ eſt equiuocatio. quia actio accipitur in alia acceptōne apud phiſicum ⁊ apud logicum. ⁊ ergo phiſicus admittit ꝙ in acceptionib⁹ actionis ⁊ paſſionis quas ponit logicus ſit diſtinctio realis

TECHNISCHE UNIVERSITÄT DARMSTADT
http://tudigit.ulb.tu-darmstadt.de/show/inc-iii-83/0107
Universitäts- und Landesbibliothek Darmstadt
gefördert durch die DFG